

L'esquerra absent i altres històries

«On és l'esquerra espanyola? És l'esquerra que no vacil·la a posar-se al costat dels interessos de l'oligarquia, de les castes, de les elits extractives de l'Estat»

Més enllà del desproporcionat ball de xifres sobre el nombre de manifestants, aquest cap de setmana, a Madrid, és ben clar que pot qualificar-se d'èxit de convocatòria la concentració que hi va tenir lloc. Malgrat la dispersió política del moviment independentista, la crisi de lideratge, l'absència d'una carta de navegació i la manca d'una estratègia unitària global, la capacitat de convocatòria de l'independentisme català continua mostrant la seva força. Gent de totes les edats, sobretot de mitjana edat per amunt, han passat hores dalt d'un bus, un tren o un cotxe particular, per viatjar a la capital d'Espanya a manifestar-se, per a refer després, de nou, el llarg camí de tornada. I el que és més important, pagant-s'ho tot ells de la seva butxaca, circumstància força inconcebible més enllà del Cinca.

Mai, al llarg de la història, el catalanisme, en cap de les seves orientacions, no s'havia manifestat pel centre de la capital espanyola. Dissabte ho va fer per reivindicar el dret a l'autodeterminació i la llibertat dels presos i exiliats polítics, de la mà de l'ANC, Òmnium, JxCat, ERC, CUP i comuns. Com abans a Brussel·les i sempre a Catalunya, malgrat que la concentració de milers de persones no es va produir cap mena d'incident, ni cap gest d'incivisme, com de vegades sembla inevitable en aplecs d'aquesta magnitud. El to festiu, familiar, pacífic i democràtic continua sent, doncs, el senyal d'identitat del sobiranisme català, així com la diversitat d'origens dels integrants del poble català d'avui, com van remarcar Paluzie i Mauri.

Si bé és cert que la majoria dels manifestants procedien del Principat, hi hagué també presències simbòliques de Catalunya Nord, el País Valencià i les Illes Balears, d'aquells Països Catalans a què es referí Marcel Mauri i que Elisenda Paluzie anomenà de manera específica, un per un. Per més que a la majoria dels partits polítics els incomodi la seva existència i facin veure que no existeixin, els Països Catalans hi són. I, des del silenci i la marginació, forçats per l'oblit, la deixadesa o l'hostilitat, arreu hi ha homes i dones disposats a demostrar, amb el seu esforç, la seva presència i el seu testimoni permanents, que el projecte nacional català no comença ni s'acaba a La Jonquera ni a Alcanar.

L'èxit de la convocatòria té més mèrit, encara, si es té en compte que la manifestació havia estat ocultada pels mitjans de comunicació espanyols i que no comptava amb el suport de cap partit polític d'àmbit estatal, ni al govern ni a l'oposició. Això no obstant, van ser uns milers de persones les que hi van acudir convocades per entitats madrilenyes o bé per alguna formació política castellana, com Izquierda Castellana, on milità fins a la mort Doris Benegas. Es tractava de persones amb una inequívoca consciència política realment d'esquerres, solidàries amb el dret a l'autodeterminació del poble català, partidàries d'una república per a Espanya i contràries a la involució de la democràcia que es viu a tot l'estat. La figura de Jaime Pastor, històric de l'esquerra anticapitalista espanyola i, recentment, soci d'Òmnium, n'és una mostra magnífica. No és cert, doncs, que a Espanya no hi tinguem amics i còmplices. El que passa és que són pocs i no tenen cap sigla de partit que els representi. Altres pobles de l'Estat van aprofitar també la jornada del 16 per a fer sentir la seva veu, com ara bascos, gallecs, canaris, aragonesos o andalusos.

Finalment, la manifestació del 16 de març va ser possible malgrat els partits polítics espanyols, absents orgànicament de la manifestació i sense cap implicació en l'esdeveniment. El PSOE combat obertament, avui, el dret a l'autodeterminació dels pobles, malgrat que la seva Federació Catalana el defensava com a membre de l'Assemblea de Catalunya el 1971, encara que Carlos Solchaga i Txiqui Benegas el reivindicessin en una pancarta, el 1977, i a despit que, justament, per defensar aquest dret en els organismes unitaris espanyols, aquest fet els dugués problemes amb el PCE. Fins i tot el PSC-C, en el seu congrés fundacional, el considerava un

"dret inalienable i imprescriptible". Deixant de banda el PSOE, la presència, a tall personal, d'algun càrrec electe de Podemos o d'Izquierda Unida honora els qui hi van ser, però és, alhora, un gest de deslegitimació del caràcter pretesament rupturista amb el règim del 78 sota l'ombra del qual algunes sigles s'han aixoplugat des del seu naixement.

La manifestació de dissabte era una immensa pedra a la sabata en el seu discurs contra les elits, una incomoditat evident, una nosa indissimulable, perquè, de fet, la seva renúncia a defensar aquest dret col·lectiu els acabava situant al costat de les elits i les castes que sempre havien criticat. Es troben, a més, profundament desconcertats i plens de contradiccions, atès que la revolta democràtica més important que hi ha, actualment, a Europa, es produeix a l'interior del seu estat i ells no sols no la dirigeixen, sinó que ni tan sols hi participen, en resten al marge i no hi fan costat.

A l'hora de la veritat, doncs, el nacionalisme d'Estat s'ha imposat a tots els partits espanyols i, en el moment d'haver de triar, el silenci vergonyant d'alguns els ha col·locat no davall l'ampla bandera de la democràcia, sinó sota l'estretor de mires de la rojigualda. La por a perdre vot moderat -es pot ser moderat defensant la democràcia, la plenitud de drets fonamentals?- els ha fet prendre partit pel vot radical espanyol, més radicalment espanyol que d'esquerres, abans espanyol que d'esquerres. On és, doncs, l'esquerra espanyola? No parlo de l'esquerra basca o gallega, ni de l'aragonesa, canària, castellana o andalusa, sinó de l'espanyola. Ara hem vist com, quan cal defensar tots els drets democràtics, inclosos els drets nacionals dels diferents pobles de l'Estat, l'esquerra espanyola no hi és, és l'esquerra absent, l'esquerra que no vacil·la a posar-se al costat dels interessos de l'oligarquia, de les castes, de les elits extractives de l'Estat que fan de la "unidad de España" la seva forma de vida, exactament igual com han fet sempre.

Tenia raó el president Companys quan assegurava que totes les grans causes tenen al món qui les defensi, però Catalunya només ens té a nosaltres. En realitat, dissabte vam poder comprovar com la causa catalana la defensen tots els catalans nacionals, de terra endins i mar enllà, i alguns més, no gaires, però que també hi són. Val la pena que no oblidem ni una cosa, ni l'altra.